

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Mredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in to.

Ljubljana

leta
oljani.

LETO VI.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 9. oktobra 1923.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 119.

Jugoslovanski zadružni kongres v Celju.

V dnevih od 5. do 7. oktobra se je vršil v Celju pod predsedstvom dr. A. Korošca zadružni kongres, katerega so se udeležili razen delegatov zadružnih pokrajinskih zvez in mnogoštevilnih delegatov glavnega zadružnega saveza tudi inozemski zastopniki, med katerimi je imenovali predvsem švicarskega delegata g. Faugeta, ki je obenem načelnik oddelka za zadružništvo pri mednarodnem uradu za delo v Ženevi, dalje zastopniki visoko razvitega bavarskega zadružništva, delegat češkoslovaške zadružne zveze dr. Hulka, zastopniki Štajerske zadružne zveze iz Gradca, koroške zadružne zveze iz Celovca in mnogobrojni zadružni načelniki iz cele Slovenije.

Glavni referat o raznih tipih zadružništva v Sloveniji je podal na kongresu dr. Basaj. Njegova izvajanja so bila izredno zanimiva, ker je obširno opisoval razvoj produktivnega, trgovinskega, kreditnega in konsumnega zadružništva. Zadružništvo igra danes ogromno vlogo za vse panoge kmetijske gospodarstva in kmetijske industrije, ker omogočuje poljedelcem nabavo semen, strojev, gnojil, plemenske živine, orodja in drugih potrebščin, kakor jim tudi nudi priliko direktnega vnovčenja poljskih pridelkov potom kmetijskih združenj in blagovnih central. Zadružništvo v Sloveniji obsega že 25 različnih strok in se še vedno posveča novim panogam gospodarstva z zadovoljivimi uspehi.

Načelnik Miloš Štibler je poročal o zadružnem zakonu, katerega načrt je izdelan že poldrugo leto in ki je v glavnem njegovo delo. Dosedanja strokovna anketa, ki se je izvedla potom posameznih zadružnih zvez, je prinesla vseskozi zadovoljive rezultate in se večina strokovnjakov v svojih poročilih strinja z načeli in določbami načrta. Zato svetuje, da naj zadružne organizacije s polno paro vsestransko pripravljajo teren za sprejetje zadružnega zakona v narodni skupščini. Ministrstvo za poljedelstvo naj predloži načrt zakona z dopolnili, ki so bila predlagana na konferenci revizorjev, kakor tudi v študijah posameznih zadružnih strokovnjakov, čimprej narodni skupščini.

Nato je sledilo zanimivo predavanje dr. Cicaka iz Zagreba o zadružnem zavarovanju, katere panoga je le v Srbiji nekoliko razvita, medtem ko imajo pri nas zavarovalno stroko skoro izključno le inozemci in to pretežno židje v rokah. Govornik je navajal statistične podatke, koliko milijonov dobiva neko veliko italijansko zavarovalno podjetje iz naše države, ki se uporabljajo v svrhe italijanske gospodarske ekspanzije in deloma tudi v politične svrhe. Enako je z drugim velikim avstrijskim podjetjem, ki vrši pod narodno firmo pri nas svoje poslovanje in ki iznaša iz naše države letno mnogo milijonov dobičkov. Nujno potrebno je, da se tudi v tej stroki, kjer imajo sedaj zadostno število domačih strokovnih moči, pričnemo osamosvojevati in sicer v vseh panogah življenskega, kakor tudi elementarnega in drugega zavarovanja. V to svrhu je za pričetek zadružna podlaga najbolj prikladna.

Dr. Kojić je nato pojasnjeval nov, v Sloveniji še neznan tip in organizacijo zdravstvenih združenj, ki je upeljan v Srbiji in ki je dosegel velike uspehe za povzdigo narodnega zdravstva, pobijanje epidemij in infekcije, kakor tudi za splošno propagando kulture in higijene.

Končni referat o davčni reformi je imel generalni tajnik osrednje zadružne zveze dr. Ljudevit Prohaska, ki je v kratkem rekapituliral svojo obširno študijo glede osnovnih načel novega davčnega zakona in stališča zadružništva glede zemljiškega davka, dohodninskega davka in obdavčevanja združenj. Predlagal je, da naj se uvede pri nas zemljiški davki po angleškem sistemu in sicer z višjo škalo na lastnika zemlje, ki zemlje ne obdeluje, in nižjo škalo pa na onega, ki zemljo obdeluje. Vprašanje obdavčenja združenj pa naj bi se uredilo s posebnim zakonom kakor je že prej obstojal v Srbiji.

Na kongresu smo videli, da naše zadružarstvo intenzivno deluje, da razvije in izpopolni svojo organizacijo po celi državi in med vsemi panogami domače produkcije in se po vzoru angleških pionirjev razvije tudi v veletrgovini in veleindustriji. Naše zadružne organizacije posvečajo vsem javnim gospodarskim vprašanjem intenzivno pažnjo ter marljivo vršijo priprave v zaščito svojih interesov pri vseh zakonodajnih ukrepih vlade. Navezali so stike z velikimi in razvitimi mednarodnimi zadružnimi organizacijami, ki bodo še bolj utrdile in izpopolnile njih organizacijo in poslovanje in in jim dale novo možnost razvoja in poleta. Uspehi, ki so jih že dosedaj dosegli, dokazujejo jasno njih pomen v našem narodnem gospodarstvu in nalagajo našim gospodarskim krogom, posebno pa trgovskim nujno, da svoje stališče napram zadružnemu delu in pokretu revidirajo.

Davek na poslovni promet v l. 1922.

Davkoplačevalci v Sloveniji so plačali v l. 1922 skupno 26,776.000 dinarjev davka na poslovni promet, torej od prometa in odškodnin v izmeri 2677 milijonov Din. Vsakdo, kdor pozna pridobitne razmere v Sloveniji, mora priznati, da je ta vsota v polnem obsegu vstregla dejanskim razmeram. Le finančno ministrstvo v Beogradu ni zadovoljno, češ da bi plačilo moralo z ozirom na razvito industrijo in trgovino v Sloveniji doseči izdatno višjo vsoto. Pri tem pa v Beogradu ne navajajo nikakih števk drugih pokrajin in popolnoma prezro, da je pred par meseci za kontrolo glede davka na poslovni promet v posamezne pokrajine odposlana komisija v uradnem komuniqueju ugotovila, da edino Slovenija v redu plačuje in odpremlja davek na poslovni promet. Ne glede na to dejstvo pa sklicevanje edino na industrijo in trgovino še ne dokazuje, da je bil uspeh nepopoljen, ker izkazana vsota 2677 mi-

lijonov Din ne pomenja celotnega prometa, kajti promet, dosežen z izvozom, je davka prost, za promet, dosežen potom državnih dobav pa plačuje slovenska trgovina in industrija davek na poslovni promet tudi pri državnih blagajnicah izven Slovenije, na primer za vojne dobave itd. Vrh tega imajo nekatera podjetja sedeže izven Slovenije, na primer v Zagrebu in plačujejo tam davek na poslovni promet tudi od obračevališč v Sloveniji.

Iz dejstva, kako sodijo v Beogradu o davku na poslovni promet, ki ga plačuje Slovenija, se more sklepati kako se splošno presoja naša stremjenja po omiljenju davčnih bremen. Naše pridobitne razmere se presoja le po hipnih utislih, katere dobivajo posamezni načelniki iz Beograda, kadar prihajajo na odih v Slovenijo. Drugače si ne morejo tolmačiti očitka, da smo v časih, ko se šibijo naša ramena pod pezo, plačali še — premalo.

Omejitev blagovnega prometa v inozemstvu.

(Nadaljevanje članka o omejitvah v zadnji številki našega lista).

Reka: Celokupni promet preko Bakra je ukinjen tudi nadalje.

Italija: Reekspedicije na postajah Postojna in Trbiž niso dovoljene. Pošiljke za reekspedicijo je treba predati na postajo Prestranek, kjer se nahajajo carinski in veterinarski uradi, ali pa morajo imeti popratna izkazila teh pošiljk označbo »Postumia Transito«. V tem primeru se bodo pošiljke odpremljale službeno v Prestranek. Vse pošiljke, odrejne enostavno na »Postumia«, t. j. brez označbe »Transito«, se bodo iztovorile v Postojni loco.

Avstrija: Reekspedicija je obustavljena na sledečih postajah: Področica (Rosenbach), Labud (Lawamünd), Trbiž (Tarvis), Spilje-Strass, Ehrenhausen, Lebring do vključivo Puntigam, Passau. (Druge določbe za nas niso pomembne. Pravtako ne prihajajo v poštev omejitve v Madžarski, Rumunski in Bolgarski ter jih izpuščamo.)

Poljska: Neposreden promet ni vpostavljen. Pošiljke, ki se hočejo potom reekspedicije odpremiti v Poljsko, morajo biti opremljene z originalno fakturo, uverenjem o izvoru blaga in trgovskimi dokumenti, v katerih mora biti označena vrednost blaga. Pri gromadnem blagu

mora biti označena vrednost blaga v tovarnem listu. Brez teh dokumentov katerih mora biti označena vrednost prejemajo v daljino odpremo.

Češkoslovaška: Prevzemanje pošiljk za češkoslovaške postaje, ki se naj s teh postaj reekspedirajo v kako drugo državo, dovoljuje se edinole pod pogojem: a) da se v tovarnem listu označi v katero državo se bo reekspedicija izvršila; b) da je pošiljka opremljena v uverjenem o izvoru kakor tudi z vsemi potrebnimi carinskimi dokumenti one države, kamor se ima pošiljka uvoziti; c) da se ima izvršiti reekspedicija v roku 24 ur. Reekspedicija kolnotovornih pošiljk na postajah Praha Wilsonovo, Masarykovo in Denisovo nadraži brez pretežora kakor tudi deklaracije pošiljk za postaje v inozemstvu ni dovoljena. V nujnih in utemeljenih primerih izdaje dovoljenja direkcija Praga.

Nemčija: Nemške železnice na svojih obmejnih postajah ne prevzemajo na daljino odpremo pošiljk, odrejenih za postaje in proge v ruhrskem področju, okupiranem po francoskih ali belgijskih četah, kakor tudi tranzit preko tega področja.

Kako je Nemčija prešla k računanju v zlatu.

Marka je umrla in Nemci so vpevali od nas že neštetokrat prerokovano računanje v zlatu. Boj za računanje v zlatu je v Rusiji že davno dokončan, zlatu v prilogo; Nemčija se je po dolgem umiranju marke odločila šele sedaj. Poleg Rusije je imela Nemčija v tem boju še dve tovarišici: Poljsko in Ogrsko, ki po kratkih neuspehih zmeraj le preha-jate na to računanje nazaj. Trgovci in parlamentarci so deloma za, deloma proti.

Nemci so vprašanje zlate vrednote razmotrivali že zelo dolgo, kakor smo omenili. Ko so pa vsote za dolar postale bajne — zadnji kurz je 300 milijonov mark za en dolar — so morali seveda odločno nastopiti; tako ni šlo več naprej. Začetkom septembra so se začeli resni pregovori med državnim finančnim ministrstvom in pa med finančnimi strokovnjaki, potem ko je bil državni kancelar Sresemann v svojem stuttgartskem govoru pohod nove vrednote že naznanil. Poročila o brezposelnosti in odpuščanju delavcev so razodevala, kakšen kaos v računanju je vladal zadnje čase na Nemškem. Produktivna industrija in veletrgovina ste računali že davno v zlatu, pridružila se jima je še mala trgovina. Za temelj so imeli nekateri dolar, drugi holandski guldinar, eden je računil dolar na štiri zlate marke, drugi na 4.20, zopet drugi so se ravnali po funtu ali pa po švicarskem franku. Prvi pogovori so govorili o vzporednih vrednotah: papirna marka naj bo še zmeraj plačilno sredstvo za neposredni promet konsumentov, zraven nje naj pa stopi nova zlata vrednota za trgovski promet; vsaj za toliko časa, dokler ni izpeljana nova davčna reforma, ki naj prinese državi davke v dobri vrednoti in dokler se sploh ves obrat ne financira na novi podlagi.

Najprvo so govorili o projektu žitnega denarja na podlagi cene za najvažnejše nemško žito, za rž; eden prvih zagovornikov projekta je bil njegov duševni oče dr. Helfferich, voditelj nemškonarodne ljudske stranke. Za drugim projektom, glasečim se na ime Friderik Pilot, je stala Stinnesova družba, tako da je ta projekt že v naprej imel veliko možnost uresničenja. Po tem projektu naj bi plačal vsak Nemec naenkrat pet odstotkov svojega v zlatu cenjenega premoženja, kar bi znašalo deset milijard v zlatu. Dokler denar ne pride skupaj, veljajo nepremičnine kot hipoteka in se izdajo nemška državna zastavna pisma. Nove zlate novčance naj pridejo v promet v znesku osemih milijard. Tri milijarde državnih zastavnih pisem naj vloži država v državno banko, ki naj z njenimi dosedanjimi zlatimi in deviznimi zneski — ki jih cenijo tudi na tri milijarde — fundira novo vrednoto.

Trejni projekt je razvil prejšnji državni tajnik v državnem gospodarskem ministrstvu Julij Hirsch; projekt gre v glavnem za tem, da najamemo v okrepilo financ mednarodno posojilo, garantirano v nemškem nepremičnem premoženju.

Pozneje so Helfferichov načrt združili s Stinnesovim; zastopnik Stinnesove družbe je bil ravnatelj Minoux, ki je spisal brošuro »Nemčije beda in rešitev«. V brošuri priporoča za ozdravljenje razmer po-

leg vpeljave zlate vrednote vse tiste pomočke, o katerih govorijo tudi drugod: znižanje uradništva, opustitev prisilnega gospodarstva, opustitev osemurnega delavnika, večja intenziteta dela itd. Temeljna misel brošure je ta, da naj nemška finančna reforma okrepi pasivni odpor v ruhrskem ozemlju. Torej je za nespravljivo politiko napram Franciji, v nasprotju z večino drugih narodnih gospodarjev.

Takrat so imenovali tudi deviznega komisarja, ki naj bi nabral vse neproduktivne devize; bili so za to, da se vpeljejo nadure, zlasti v važnih obratih, posebno v rudnikih nezasedenega ozemlja. Krediti za stavkujoče v Poruhrju so rekli, da se morajo omejiti na neobhodno po-

trebno najmanjšo izmero, če hočejo finance sanirati. Tedaj se je zopet pojavilo vprašanje, ali naj se pasivni odpor v ruhrskem ozemlju opusti ali ne? In konstatirali so, da nihče v zasedenem ozemlju ne misli na opustitev. To je bila uradna ugotovitev. Drugi viri so pa govorili drugače. Sklenilo se je, da ostane cilj isti, četudi se metoda spremeni. To je samo vprašanje taktike, ne pa vprašanje splošnega mišljenja.

Načrti so rasli iz tal, kakor gobe po dežju, klic je bil pa vselej isti: Sanacija državnih financ in vpeljave zlate vrednote. Sedaj so jo vpeljali. Drug članek naj nam pokaže, v koliko so se držali nasvetovanih izhodov.

Preskrba vojske z živino, prevoznimi in prenosnimi sredstvi po zakonu o ustroju vojske.

Način popisa in evidenca živine in prevoznih sredstev, kakor se je vršil letkom lanskega leta po posameznih krajih, je vzbudil občo nejevoljo, v hrvaškem Zagorju pa še celo obžalovanja vredne demonstracije, očitno edino iz razloga, ker prebivalstvo ni bilo poučeno o pomenu in namenu popisa. Kakor prejšnji zakon o ustroju vojske, vsebuje tudi sedaj za vse pokrajine naše države uveljavljeni zakon iz črpa določila kako se preskrbuje vojska z živino in prevoznimi sredstvi. Ker je v interesu prebivalstva, da se seznanijo z dolžnostmi pa tudi s pravicami, katere jim nalaga, oziroma daje novi zakon, navajamo v nastopnem bistvena določila, ki jih vsebuje čl. 232. do 249. zakona.

Vojska se preskrbuje z živino in prevoznimi sredstvi, s katerimi razpolaga prebivalstvo, kadarkoli je potrebno. Preskrba se vrši na dva načina: s popisom živine in prevoznih sredstev prebivalstva in z donosi stalnega pribitka, ki se pobira poleg neposrednih davkov v višini invalidskega davka. Dolžnosti prebivalstva so torej dvojne: dajati živino, vprego in prevozna sredstva v naravi in plačevati davčni pribitek. Dolžnosti dobavljali vojski omenjena sredstva v naravi so oproščeni poleg kraljevskega doma, le aktivni ter rezervni oficirji, slednji le, ako vrše službo na konjih glede konj, ki jim pristojajo po uredbi o furah. Osebnostne oprostitve privolnih podjetij, siromašnih kmetov, obrtnikov, fihakarjev in prevoznikov pridržuje zakon posebnemu pravilniku, ki bo določal, koliko živine in prevoznih sredstev se jim mora pustiti v mirnem in koliko v vojnem času, da se jim ne ogroža eksistence, oziroma preživljanja.

Hi konjenici in za ostale službe, ki vrše službo na konjih, se rekrutirajo v prvi vrsti oni, ki imajo ali morejo imeti vsak čas na razpolago sposobne konje z jahalno opremo. Konjenikom, ki so imovali, pa si ne nabavijo konja letkom 3 mesecev, nabavi konja država in iztirja letkom enega leta od njih poleg davka še te nabavne stroške. Ako

pa se kakemu konjeniku izza rekrutiranja premoženjske razmere izpremenijo in ni več v položaju vzdrževali konja, se ga ali prevede v drugo stroko ali pa mu nabavi konja država brez zahteve na povračilo stroškov. Kadar ni zadostni novincev za konjeniške stroke, ki bi bili v položaju si nabaviti lastnega konja ali ki bi imeli vrhulega za določeno stroko potrebno inteligenco in strokovno usposobljenost, se rekrutirajo za to službo tudi taki novinci, ki si ne morejo nabaviti lastnih konj z vprego. Tem novincem nabavi konje in potrebno opremo država pri osebah, ki imajo konje, a jih ne rabijo za svojo vojaško službo.

Podobna določila veljajo tudi za artiljerijo, za katero se popisujejo konji in druga živina na licu mesta, kjerkoli se dobe, le vprega in druga tovorna sredstva se kupujejo s sredstvi remontno-vožarskega fonda.

Prevozna in prenosna sredstva dobavljajo osebe, ki jih imajo na razpolago na licu mesta, brez ozira na to, ali so zavezane službi v tej ali oni kategoriji vojske ali ne. Lastniki motornih voz, plovnih in zrakoplovnih sredstev se smejo poklicati na službovanje s svojim prevoznim sredstvom tudi ako spadajo med takozvane »neborce«. Ako lastnik sam ni več ravnanja s prevoznim sredstvom, se pokliče na službovanje njegov nameščeneec.

Za dobavo prevoznih sredstev je zavezan vsakdo, brez ozira v kateri kategoriji vojske služi, ni pa zavezan, da v mirnem času vozi osebno, ampak sme odposlati za vožnjo sposobnega nameščenika, v vojnem času pa je zavezan, da vozi osebno. Ako služi oseba, ki dobavi prevozno ali prenosno sredstvo, v kaki drugi kategoriji vojske, ali je že odslužila odnosno je že oproščena osebne službe v vojski, sme vojaško oblastvo odkazati ta sredstva komu drugemu izmed njenih sorodnikov ali izmed prebivalcev doličnega kraja. Lastniki živine in prevoznih sredstev, ki so sicer sposobni za osebno službo, a se jih zaenkrat ne potrebuje, se posebej vpisujejo za rezervo.

Da ima vojaško oblastvo vedno natanko evidenco o živini, prevoznih in prenosnih sredstvih in more določiti, kdo naj plača remontno-vožarski pribitek, živino in omenjena sredstva popisuje po potrebi vsako leto s sodelovanjem občinskih in policijskih oblastev. Kdor se tem povodom vpiše za osebno službo s svojo živino in svojimi prevoznimi sredstvi ali le, da odda v slučaju potrebe svojo živino itd., je dolžan popisano živino in popisana sredstva obdržati in ohranjevati v dobrem stanju, da more vsak trenutek izpolniti svojo dolžnost.

M. Savič:

Naša industrija in obrt.

(Nadaljevanje.)

V onih krajih, kjer se izdelujejo sodarske posode, ni iglastega gozda, posebno v glavnih krajih, kakor v Rožanstvu in Nikolajevičih. Borov les se donaja iz državnega gozda Vučjaka, jelov in smrekov les pa donajajo iz Jablanice in Murtenice. Od Nikolajeviča do Vučjaka in Jablanice je z vozom 7 ur, do Murtenice pa 6 ur. Les donajajo na konjih, ker vozna cesta ne obstoja. Sicer obstoja cesta preko Gajetina do Užic, toda dela velik uvinek tako, da se je za prevoz lesa nikdo ne poslužuje. Poprej so jim dovoljevali v Vučjaku in v Murtenici, da smejo po taksi kupiti po nekoliko dreves, toda ker se v Murtenici seka gozd za žago užiske tkalniške delavnice, jim od tega časa ne dovoljujejo več sekanja v držav. gozdu. V prejšnjih časih so bili še gozdi v bližini, n. pr. v Čigoti se je sekalo brez vprašanja, sedaj pa jih v tem ovirajo, po njihovem lastnem pripovedovanju, gozdarji na poti iz Jablanice v Rožanstvo in Nikolajeviče, ker kupujejo gozdovje od kmetov zase, v Jablanici in Dobroselici, Draglici in Beli reki ali pa jim prebivalci iz teh krajev sami prinašajo. V Jablanici kupujejo pri žagi gospoda Save Didonovića odnosno iz gozda gospoda Joce Gmizovića.

Konjski tovor stane, če gre kmet sam po drva in jih kupi na licu mesta, 1 dinar. Razen tega je treba plačati dnevnicu za konja, poleg tega dnevnicu zanj, tako da stane k hiši prinešen tovor 3 dinarje po predvojni cenah. Drva se režejo v dolgosti enega metra ter so preklane na polovico in četrtino in se tako natovorijo in donajajo do vasi ali pa jih donajajo kot stavbeni material iz bližnjih gozdov prebivalci sami ter prodajajo en tovor po 1.80 ter po 2 do 2.40 dinarjev. Drva, ki jih donajajo prebivalci, so večinoma iztohotapljena iz državnih gozdov, ker pri sodišču, kadar gozdar želi onega, ki je drva kupil, prodajalec nikdar ne prizna, da jih je prodal.

Za izdelavo posode ni vsaka vrsta lesa dobra, ker mora biti za to les cepek, to je, da se da lahko krojiti,

ker se potem da lažje in hitreje obdelati. Posode imajo deloma lesene, deloma železne obroče. Cene posod varirajo po stanju letine, pri boljši letini se dosežejo višje cene. Tako se gibljejo cene za malo buco od 0.80 do 1.20 dinarjev, za veliko 1.60 do 2.40, ako so okovane z obroči in izdelane iz borovega lesa. Cene za čebre za vodo in čebričke so različne po velikosti od 1.20, 1.40, 1.60, 2.— do 3.— dinarjev. Srednje cene se v slabših letih znižajo za 20 do 40 para na komad, v boljših letih se povišajo za 0.20 do 0.60 dinarja. Skafi iz borovega lesa za vodo se prodajajo za 0.70, 0.80 dinarja ter po 1 dinar na komad. Pokrovi za kotle po 3.50 dinarjev pri slabih cenah ter po 4 dinarje pri srednji ceni in po 5 do 6 dinarjev pri dobri ceni. Za hladilnike znaša slaba cena 7 do 8 dinarjev, srednja cena 9 dinarjev, dobra cena po 10 do 12 dinarjev. Za perilnike se doseže cena 4, 5, 6, 7, 8 in 10 dinarjev. Kadi za zelje so po 5, 6, 7, 8 in 10 dinarjev.

(Dalje sledi.)

Trgovina.

Važno za trgovce, ki kupčujejo z Madžarsko. Po veljavnih ogrskih zakonih more inozemski upnik zahtevati plačilo svoje terjatve v inozemski valuti le, če se stranki izrecno dogovorijo, da se ima izvršiti plačilo dolga efektivno v inozemskem (n. pr. jugoslovanskem) denarju. V tem smislu redno odloča ogrski najvišji sodni dvor. Zato se našim jugoslovanskim firmam priporoča, da fakturirajo svoje terjatve na Ogrsko z opazko »in natura«, »efektivno«. Sicer je ogrski državljani upravičen, da plača toliko ogrskih kron, kakor to odgovarja njegovemu dolgu, izraženemu v jugoslovanskih kronah, preračunano po kurzu na dan zapadlosti, pri čemur ni razlike, če dolжник plača tega dne ali še kasneje.

Ali je prodaja od veletrgovca do veletrgovca verižna trgovina? V »Voss. Ztg.« je priobčeno zanimivo sodno mnenje berlinske zbornice o vprašanju verižne trgovine. Mnenje pravi: Verižna trgovina v smislu navedbe o navajanju cen se je mogla uganjati za časa vojne, ko ponudba vsakdanjih potrebščin ni bila tako obilna, da bi mogla zadovoljiti voljo do nakupa in ko je vsak člen, ki se je vrnil v dobavljenje blaga od producenta na kupca, moral učinkovito podražiti. Enak pojav je mogoče tudi še dandanes ob priliki izrednih dogodkov, n. pr. splošnega, dolgotrajajočega železničarskega štrajka ali pa nasilne zatvoritve blaga (corner), ker bi s tem nastalo silno pomanjkanje na tržišču. Verižna trgovina z učinkom povišanja cen pa je sedaj izključena, če gre za blago, ki ima borzno ali točno ceno, ki je odvisna od stvarjenja cen na svetovnem trgu. Koruza (za ta predmet je namreč šlo v tem primeru) se mora iz inozemstva uvažati. Ker traja od časa pridobitve pa do porabe blaga zelo dolgo in je s tem naravno zvezana spekulacija, je naravnost neobhodno po-

LISTEK.

Gustav Freytag.

Dati - Imeti.

(Nadaljevanje.)

»Taisto si napravil i ti poprej«, je odvrnil Anton. »In zdaj hočem govoriti o tebi. Pred nekako pol leta je prišel ta Amerikanec h gospodu Schröterju ter mu dejal: »Ne želim biti več volonter, prosim, da me stalno nastavite v svoji službi.« Zakaž, je vprašal gospod Schröter. Fink je izrekel to prošnjo seveda edino s tem namenom, da bi prejemal od podjetja toliko in toliko tolarjev stalne plače.«

Zopet so se vsi nasmehnili in oči vseh so se obrnile na Finka; toda ti pogledi niso bili več sovražni, ampak odsevali je iz njih nekako spoštovanje, kajti vsem je bilo znano, da je Fink rekel: »Želim imeti svoj redni delež in odgovornost pri delu, kajti dobil sem veselje do te stroke.«

»In dalje«, je nadaljeval Anton,

»ako se pokaže pri kaki principalovi kupčiji sijajen uspeh, se nihče izmed nas tega bolj ne veseli kot Fink. Ko se je gospodu Schröterju posrečilo nedavno prepričati izgubo nekoliko fisoč tolarjev, ki bi imela zadeti trgovino, tedaj je taisti Fink naravnost triumfalno ter prisilil Jordana in mene, da sva morala iti do tični večer z njim v krčmo.«

»Ker se mi samemu ni ljubilo piti, norček«, pravi Fink.

»Seveda«, zakliče Anton, »zato si pa tudi takoj pri prvem kozarcu trčil z nama v blagor našega podjetja, ki si mu dal pridevek sijajne tvrdke.«

Fink je molče zrl pred-se v tla, Sabina pa je z blestečimi očmi pogledala Antona. Gospodje so se zopet prijazno smehljali in se pomikali bliže drug drugemu — mala napetost je bila odstranjena.

»Pa tudi v drugih ozirih kaže taisto ubogo dobrodušnost, ki jo je sam poprej tako napadal«, je zmagovalno nadaljeval Anton. »Kot vsi vemo, ljubi on svojega konja osebno in ima zanj popolnoma drugo vrednost, kakor vsota petsto dolar-

jev, ki jo reprezentira toliko in toliko stotov mesa, prevlečenega s kožo. On skrbi za žival, kot za svojega prijatelja.«

»Ker mi dela veselje.«

»Gotovo. Ravno to sem hotel reči. Prti delajo našim gospodinjam tudi veselje. In tvoje pištole, biči, razni nagačeni ptiči v tvoji sobi, vse to ti dela veselje. Imaš torej še več posebnosti in še več stvari, v katere si zaljubljen, kakor kdo drugi izmed nas. Z eno besedo rečeno, popolnoma si nam podoben.«

Sabina je rahlo zmajala z glavo, toda na Amerikanca je zdaj prijaznejše gledala. Tudi Finkov obraz se je izpremenil. Resno je gledal pred se, in v njegovih ponosnih potezah je ležal neki izraz, ki bi ga pri komu drugemu imenovali ginjenost. »Na«, je končno pričel, »oba z gospodično sva bila preveč enostranska. Izhajala sva sicer oba z istega dejstva«, — pri tem pokaže na mrtvega vrabca — »toda vsak s svojega nasprotnega stališča. Pri siljenega pa se čutim zdaj, da se udam in obenem upam, da se, go-

spodična, ne hudujete več name?«

Sabina mu je pokimala in prisrčno dejala: »Ne.«

»Ti pa, Anton, podaj mi roko. Sijajno si govoril in če bi bil še večji krivec, bi se bil danes popolnoma opral. Vzemim torej pero in prečrtaj v našem koledarju zadnjih štirinajst dni. Saj me razumeš, kaj?« Anton mu je z desnico stisnil roko, levico pa mu je položil okrog ramen.

Zopet je zavladalo v družbi najboljše razpoloženje. Tudi gospod Schröter se je vrnil k njim, prižgali so si smotke in vsak se je trudil, da bi bil čimbolj zabaven. Sele pozno ponoči se je vrnila cela družba v mesto.

Na stopnjicah je dejal Fink Antonu: »Danes, dečko moj, ne smeš iti mimo moje sobe, ne da bi pogledal vanjo. Saj mi je bilo dovolj dolgočas, da sem te tako dolgo pogrešal.« Pozno v noč sta sedela skupaj sprijaznjena nasprotnika in nič si nista drug drugemu prikrivala veselja nad tem, da je konec sovražnih dni.

(Dalje sledi.)

Irebnno, da se izvrši trgovina med več veletrgovci; kajli ramena posameznika so preslaba, da bi nosila nevarnost. Je pa brez pomena, če gre blago skozi eno ali skozi več rok. Kupcu odnosno konzumentu je ireba plačati le eno ceno, ki je bilo notirana po izkazih uradnega borznega poročila. Vsak poskus verižnega trgovca, da bi dosegel višje cene, se razbije na cenejši ponudbi njegovega konkurenta, ali pa na ponudbah, ki nujno slede iz inozemstva. Radi zopetne uvedbe prošlosti prometa in uradnega borznega notiranja ne more biti več govora o verižni trgovini v smislu navedbe o navijanju cen; prvi dve dejstvi to izključujeta. Dobro bi bilo, če bi se s temi argumenti seznanila tudi naša sodišča, kadar so poklicana, da sodijo naše »verižnike« in »navijalce cen«.

Posredovalnica v trgovskih poslih v Mariboru. V Mariboru se te dni odprla oblashtveno koncesionirana posredovalnica v trgovskih poslih, k čemur spadajo tudi trgovske informacije. Posredovalnica opravlja tudi vse posle, ki se tičejo novih zgradb in adaptacij, nabiranje reflektantov za stanovanja, lokale v novozgradbah in preskrba stavbišč in nakup (prodaja) zemljišč itd. Za trgovske in industrijske kroge je posebno važna prvo omenjena posredovalnica in to tudi glede medsebojnih zvez ter zvez z inozemstvom. Lastnik te posredovalnice je novinar Pirc, ki je kol izučen trgovec v vseh trgovskih poslih verziran. Naslove sprejema Mar. Stav. Maribor.

Obrt.

I. kongres jugoslovanskih trgovskih vrtnarjev. Slovensko trgovsko vrtnarstvo bje že dolgo časa boj za strokovno in gmojno pospešitev svojega stanu. Že celo vrsto let deluje na to, da se ne bi naraščaj izobrazil samo praktično, temveč tudi teoretično. Toda vsi poizkusi so bili za sedaj brezuspešni, ker za tak razvoj ni našlo slovensko vrtnarstvo nobenega smisla pri vladi, a samo je bilo premajhno, da bi zamoglo započeti tako akcijo iz lastnih moči in sredstev. Za dosego tega cilja je slovensko trgovsko vrtnarstvo sklenilo sklicati kongres vseh jugoslovanskih vrtnarjev, ki se je vršil v Ljubljani dne 1. septembra 1923 v dvorani Kazine. Na tem kongresu, ki je bil številno obiskan od strani trgovskih vrtnarjev iz širnih krajev Jugoslavije, so se zasnule in sklenile smernice, na podlagi katerih lahko gleda jugoslovansko trgovsko vrtnarstvo v svojo bodočnost. Krasno izneseni referati, o katerih se je stvarno in obširno razpravljalo, bodo podlaga trgovskemu vrtnarstvu, osebe pa, ki so se udeležile teh razprav, pa jamstvo, da se bodo začrtane smernice tudi faktično udeležile. Predvsem se je na tem kongresu pokazala nujna potreba po združenju vsega jugoslovanskega trgovskega vrtnarstva. K tej točki je referiral načelnik slovenske zadruge trgovskih vrtnarjev g. Korsika. V svojem letem referatu je obširno razpravljal o takim združenju, ki ga imajo vse kulturne države, tako Francija, Anglija, Nemčija in druge. Najlepšo prispodobno nam daje zveza nemških trgovskih vrtnarjev, kjer je dosegla ne samo strokovne vrtnarske šole, temveč celo vrtnarske akademije. Pa tudi drugi cilj ima tako združenje. Predvsem medsebojno spoznavanje, skupno delovanje in skupni enotni naslop. Gospod referent je za svoj referat žel obilo priljevanja in je bila predlagana resolucija sprejeta soglasno z živahnim odobravanjem. Druga točka kongresa je bil referat g. Pavla Simenca, ki je referiral o nereelni konkurenci s strani ne trgovskih vrtnarjev ter se zavzemal za to, da mora vlada uvrstiti trgovsko vrtnarstvo med rokodelsko obrt, ker le na ta način nam je zagotovljen dober in čvrst razvoj naše obrti. Ker so vsi udeleženci soglašali z referatom, je bila zadevna resolucija sprejeta brez ugovora. O tretji kongresni točki t. j. o vrtnarskem šolstvu in šolski izobrazbi je referiral g. Ferant. V svojem izvajanju je povdarjal posebno na slogu in skupnost, ker le v tem znamenju je možnost dana, da si izboljšamo svoj gmojni in materijalni položaj, da si s tem zagotovimo življenjsko eksistenco. V dosego tega cilja pa je v prvi vrsti potrebna temeljita strokovna izobrazba. Brez te ne more

biti ne uspeha pa tudi ne napredka. Temeljita strokovna naobrazba pa ne slo ni samo na praksi, temveč tudi v teoriji. Manjka nam strokovnih šol, kjer bi se mogel naš naraščaj izobraziti tudi teoretično in tako izpopolniti s prakso pridobljeno znanje. Sami nismo kos, da bi mogli v tem oziru storiti vse potrebno, vendar smo pa mnenja, da je dolžnost države, da povzdigne trgovsko vrtnarstvo, ki je važna gospodarska panoga, na višjo kulturno stopnjo. S tem bi država preprečila uhajanje našega naraščaja iz naših vrst v druge poklice, ker bi se vsak naraščajnik zavdal, da mu je vrtnarska eksistenca zagotovljena. Po tem temeljitem referatu se je vnela živahna debata, katere so se udeležili med drugim gg. Džamonja, Pecina, Ferant, Korsika in drugi. Predlagana resolucija je bila sprejeta z velikim odobravanjem soglasno. K zadnji točki kongresa o izdajanju strokovnega lista je referiral g. Ferant. Povdarjal je, da je za vsako stroko, tako obrtno, kol trgovsko, nujno potreben lastni strokovni list. Polom strokovnega lista se medsebojno spoznavamo, naobrazujemo in družimo v skupnost. Tak list pa ne bi koristil samo nam samim, temveč bi bil tudi velika opora našim odjemalcem, ker bi ne bilo tolikega beganja in spraševanja, kje se dobe razna semena, cvetlice in sploh vse potrebščine za vzornega vrtnarja. Debatla k temu referatu, ki je bila v splošnem zelo stvarna in objektivna, je pokazala, kako veliko zanimanje je vzbudila razprava o strokovnem časopisu. Sklenilo se je za enkrat podpirati moralno in finančno oba že obstoječa lista in sicer v Zagrebu izhajajočega »Uzornega vrtnarja« in v Ljubljani izhajajočega »Sadjarja in Vrtnarja«. Po štirurnem zborovanju se je predsednik kongresa gospod Herzmansky zahvalil vsem gg. referentom za njih izčrpne referate ter vsem udeležencem za vsestransko stvarno sodelovanje in razpravljanje in jih končno pozval, da se v čim večjem številu udeležijo I. glavne skupščine saveza jugoslovanskih trgovskih vrtnarjev, ki se vrši v drugi polovici meseca novembra v Zagrebu. V pripravljalni odbor, ki deluje pod predsedstvom gospoda Korsike, so bili voljeni še sledeči gg.: Pavel Simenc, Keše, Ferant iz Ljubljane, Čordašič, Jurkovič, Wilhelm iz Zagreba in Džamonja iz Maribora.

Resolucije

sprejete na I. kongresu jugoslovanskih trgovskih vrtnarjev v Ljubljani dne 1. septembra 1923.

I. 1. Soglasno se sklone, da se uslanovi »Savez trgovskih vrtnarjev za Jugoslavijo«, ki ima nalogo čuvati interese trgovskih vrtnarjev v polnem obsegu. 2. Izbrati se mora takoj pripravljalni odbor, ki ima nalogo v roku 3 mesecev sestaviti savezna pravila in jih predložiti v tem roku prvi redni savezni skupščini v odobrenje.

II. Zahtevamo, da se obrt trgovskih vrtnarjev uvrsti med rokodelske. Zato naj se zadeva reši z naredbo ministrstva za trgovino in industrijo.

III. 1. V zavesli, da je bodočnost in procvit vrtnarske obrti odvisen od sistematičnega dela in nepretrganega izkoriščanja zadobljenih izkušenj, povdarjajo združeni poklicni vrtnarji, da je za napredek umelnega vrtnarstva neobhodno potrebna poglobitev strokovnega znanja vsakega posameznika in strokovna vzgoja vrtnarskega naraščaja. 2. Konstatiramo in obžalujemo, da vlada še do danes ni storila ničesar, da bi se ustanovile strokovne vrtnarske šole in vsled tega ni imela nikakega smisla za povzdigo vrtnarske naobrazbe. 3. Zahlevamo, da vlada čimprej ustanovi vrtnarsko šolo in nemudoma pristopi k otvoritvi iste in sicer v obliki internata, kjer naj se učence s teoretičnim učenjem in praktičnim delom dvigne na ono višino strokovnega znanja, ki bode zajamčila trden razvoj in napredek vrtnarske obrti.

Denarstvo.

Obtok bankovcev Narodne banke. V zadnjih osmih dneh meseca septembra t. l. se je obtok bankovcev Narodne banke dvignil za 89.3 milijone dinarjev.

Zamenjava avstro-ogrskih novčanic. Pokrajnska uprava objavlja: V s. margheritski konvenciji se je kraljevina Italija zavezala, da bo zamenjala avstro-ogrsko novčanice, ki se nahajajo v posesli naših državljanov, nastanjenih v Zadru in ki ob priliki zamenjave leta 1921. niso bile zamenjane. Sporazum se nanaša samo na naše državljane. Zato je italijan. vlada odredila, da bo morala vsaka oseba, ki bo v roku, ki se bo skoraj določil med našo in italijansko vlado, zahtevala zamenjavo, dokazali državljanstvo kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ako bodo stranke radi zamenjave denarja polovale svoj čas v Zader, naj dokumente vzamejo seboj. Ako so se ali pa se bodo obrnile radi zamene na naš konzulat v Zadru, naj dokumente pošljejo konzulatu. O tem se obveščajo naši državljani. Pristojna oblastva so dobila nalog, naj prošnje teh državljanov za izdajo dokumentov o našem državljanstvu (domovnica itd.) rešujejo kar najhitreje.

Overenje za osiguranje valute. Finančni minister je odločil, da veljajo overenja za osiguranje valute le za dobo dveh mesecev izza dne izdaje. Neizrabljena overenja se morajo po preteklem roku vrniti, oziroma zamenjati za nova, ki se istotako glase na osiguranje valute po stvarni vrednosti blaga na dan izdaje overenja.

Likvidacija zagrebške podružnice Balkanske banke. V zadnji seji likvidacijskega odbora se je ugovarila višina pasiv z 60 mil. Din. Nekateri ravnatelji odklanjajo jamstvo. Zastopnik beogradske interesne skupine dr. Marković je izjavil, da smatra za nalogo državnega pravdnštva, da takoj uvede proti članom ravnateljstva kazensko preiskavo.

Hipotekarni dolžniki bivše Avstro-ogrške banke se opozarjajo na razglas likvidatorjev te banke o izžrebanju vseh zastavnih pisem Avstro-ogrške banke in o roku za njihovo izplačilo. Po šlahulih hipotekarnega oddelka banke so hipotekarni dolžniki upravičeni odplačati dolgove z zastavnimi pismi, četudi so že izžrebani. V interesu hipotekarnih dolžnikov je, da se poslužijo te ugodnosti in si o pravem času nabavijo zastavna pisma, ki se kupujejo v avstrijskih kronah.

Original Schapirograph THE REX CO., LJUBLJANA.

Carina.

Govorice o povišanju carinskega agia so povzročile ne samo v trgovskih krogih tuzemstva, marveč tudi v inozemstvu precejšnjo pozornost in vznemirjenje. Tako čitamo v glasilu »Centrale čehoslovaskih trgovsko obrtniških zbornic« notico, da se namerava agio pri nas zvišati od 800% na 1600%, da se je to nameravalo storiti že s 15. septembrom in da je došlo na čehoslovasko carinarne veliko število prošenj, naj se carinska odprava izvrši nemudoma. List pripominja, da se povišanje res namerava. Naj je stvar tako ali drugače, — način postopanja naših kompetentnih faktorjev je gotovo graje vreden, ker povzroča v naši in inozemski trgovini tako škodljivo zmedo in negotovost.

Promet.

Prometne ukinitve. Sprejemanje pošiljk v vozovnih nakladah na naslov »Hungaria Mühle« za postajo Budapest dunaparti leherpayaudvar je do nadaljnjega ukinjeno. Izvzet je premog. Medpolne pošiljke se izlečejo. — Sprejemanje žita v vozovnih nakladah na naslov »Adonyer Dampfmühle Doich Albert« za postajo Adony je do nadaljnjega ukinjeno. Medpolne pošiljke se izlečejo. — Prometna omejitev za pošiljke železnice »Ibbstalbahn« je razveljavljena. — Prometna omejitev za pošiljke Moson Magyarovar je razveljavljena.

Reekspedicije. Ministrstvo saobračaja je pooblastilo železniške direkcije, da smejo na posebne prošnje dovoliti re-

ekspedicijo v posameznih, ozira vrednih primerih kljub načelnemu ukinjenju reekspedicij.

Razvoj zračnega prometa na Češko-slovaškem. V zadnjem letu je zračni promet na Češko-slovaškem silno napredoval. Leta 1922 se je otvoril zračni promet na treh progah: Praga—Pariz, Praga—Dunaj in Praga—Varšava. Do 1. septembra 1922 je znašal promet na teh progah 518 oseb, 324 stotov blaga in 64 stotov poštnih pošiljk. V istem času leta 1923 se je zvišal promet na 1292 oseb, 899 stotov blaga in 54 stotov poštnih pošiljk. Največji promet je na progi Praga—Pariz, najmanjši pa na progi Praga—Varšava. Oseba na letala vozijo redno po določenem voznem redu, za prevažanje pošiljk pa po potrebi.

Nova paroplovna postaja. Donavska paroplovna družba bo v najkrajšem času otvorila v Vukovaru postajo, ki bo sprejemala tovore in pošiljke vseh vrst.

ITO ZOBNA PASTA odstranjuje neprijeten duh iz ust.

Izvoz in uvoz.

Ogrska uvaža vino v našo državo. Po uradnih poročilih ogrske vlade je Ogrska izvozila v prvem polletju 1923. na Čehoslovaško 14.927 hl vina, v našo državo 5591 hl, v Svcico pa 6025 hl. Naši vinogradniki ne vedo kam z vinom, tujci pa itak nasičeni trg še preplavljajo s svojim blagom.

Najboljši

PREMOG, DRVA IN OGLJE

kupite najceneje pri

Družbi Ilirija, Ljubljana

Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.

Razno.

Zastopstvo za razpečavanje mineralne vode v Sloveniji. Državno zdravilišče v Rogaški Slatini odda izza dne 1. januarja 1924 zastopstvo za razpečavanje mineralne vode v Sloveniji. Ponudbe je vložiti do dne 1. novembra t. l. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo zdravilišča samo.

Rumunska izdaja »Prager Presse«. Okoli 15. novembra t. l. izda administracija znanega praškega dnevnika »Prager Presse« posebno število, posvečeno izključno Rumunski. Ta izdaja bode gotovo vzbudila veliko zanimanje in ima cilj razpravljati o pomenu učvrstitve odnosajev med Rumunsko in Čehoslovaško zlasti na narodnogospodarskem polju.

Madžarski industrijci gredo v Bolgarijo. Kako se madžarska industrija zanima za balkanska tržišča, dokazuje vesli Pester Lloyd, glasom katere priredi predsedstvo ogrsko-bolgarske trgovske zbornice, polovanje madžarskih fabrikantov v Sofijo. Ta obisk naj služi proučevanju bolgarskih gospodarskih prilik in možnosti medsebojnih poslovnih slikov. Bolgarski gospodarski krogi pozdravljajo simpatično ta madžarski obisk.

Poljedelska razstava v Moskvi nam daje zanimivo sliko, kako so zastopane posamezne inozemske države kol interesenti na trgovskih odnošajih z Rusijo. Razstava, ki je bila otvorjena zelo svečano ob navzočnosti najvišjih sovjetskih funkcionarjev 26. avg. t. l., je bila prirejena v zelo impozantnem obsegu. Ruski odelek je bil mnogo večji, kakor inozemski ter je imel 115 paviljonov, inozemski pa le 20. Od zadnjih odpade največ na Nemčijo, ki je bila zastopana z 11 paviljoni, nato sledi Avstrija in Amerika, vsaka z dvema, po enega pa so imele: Čehoslovaška, Letska in Italija. Dva paviljona sta bila za inozemske tvrdke, ki niso razstavile v svojih posebnih objektih. Tudi tu ima Nemčija prvenstvo. Od števila razstavljajočih tvrdk jih je odpadlo na Nemčijo 96, Japonsko 54, Čehoslovaško 42, Francijo 38, Avstrijo 37, Letsko 27, Estonijo 27, Ameriko 18, Italijo 16, Anglijo 14, Poljsko 9, Kitajsko 9, Holandsko 7, Dansko 6, Belgijo 5, Litavsko, Finsko in Palestino po 4 in na Perzijo 1.

Gospodarske številke v Nemčiji za dan 1. oktober t. l. Uradni dolarski kurz v Frankfurtu: 345 mil., številka podražitve v Frankfurtu 2.515 mil. brez oble-

ke in 3.146 mil. z obleko; indeksna številka v veletrgovini 30 mil. in državna indeksna številka za preživetje 28. mil.

Mednarodna železniška konferenca. Tekom meseca oktobra t. l. se vrši v Nici mednarodna železniška konferenca, katere se udeležijo tudi naša država. Na konferenci se bo med drugim došlo za leto 1924 vozni red za mednarodne vlake, ki vozijo preko našega ozemlja in za direktne vozove.

Reekspedicija blagovnih pošiljatev iz Italije. Južna železnica je morala radi nekaterih pošiljatev, pri katerih se je na oddajni postaji ugotovil manko, odnosno ker je prispelo blago tja v pokvarjenem stanju, plačati milijonske odškodnine sama, ker italijanska železniška uprava za škodo ni hotela prevzeti nikake odgovornosti. Južna železnica je zaradi tega odredila, da se mora kvarljivo blago, odnosno blago, ki podleže vplivu vremenskih nepravil, pri ponovni predaji prelovoriti, dokler se ne regulira vprašanje odgovornosti za nedostanke pri transportih. To odgovornost bo reguliral sporazum, ki so ga naše železnice že pred meseci sklenile z italijanskimi državnimi železnicami glede direktne odpreme blaga in glede dopustnosti predumov in povzetij. Žal, da sporazum do danes še ni ratificiran in trpijo vsled tega opuštno škodo vsi, ki imajo poslovne slike z Italijo. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je že ponovno opozarjala merodajne kroge na nujnost ratifikacije tega sporazuma, pa brezuspešno. Po vsej verjetnosti zadržuje ratifikacijo edino le politični razlogi.

Tržaška državna skladišča pripravljajo novo tarifo, ki predvideva glede

posameznih vrst blaga obsežne ugodnosti. Osobilo se namerava priznati ugodnosti težkemu blagu, kar bo mogoče, ker so se tehnične naprave popolnile z montiranjem navedga dvigala.

Izpememba borznega statuta v Novem sadu. Produktna borza v Novem Sadu namerava v najkrajšem času izpremeniti svoj statut v onih točkah, ki obravnavajo sporna vprašanja pravnih poslov zaključenih na borzi v kolikor ne vstrezajo več izpremenjenim razmeram.

Vinski trg. Izgledi letošnje trgatve so zelo neugodni. Cene pridelkov iz leta 1921. in 1922. se stalno dvigajo. Na Štajerskem so se v zadnjih dneh dvignile za 3 do 4 krole pri litru. Kupci se zanimajo v prvi vrsti za pridelek iz leta 1921. Kvaliteta letošnjih vin daleč zaostaja za kvaliteto zadnjih let. V nekaterih krajih na Štajerskem grozdje sploh ne bo dozorelo. Od pridelka iz leta 1922 se je skoro dve tretjini že prodalo. Pridelka iz leta 1921 je le še malo, kdor ga pa ima, ga prodaja po visokih cenah, ki pri nakupih na debelo praviloma presegajo 14 Din.

Hmelj.

XXIX. brzojavno listno poročilo: Zatec, Č. S. R. 6. oktobra 1923. Viharno povzdigovanje hmeljskih cen. — 80% prodanih. — Cene 3500 do 3600 ČK za 50 kg. — Vsako uro rasloče cene.

Tržna poročila.

Tržne cene v Zagrebu. Pretekli teden so bile v Zagrebu povprečno sledeče cene: Goveje meso prvovrstno, sprednje 24—25, zadnje 26—27 Din;

Goveje meso druge vrste, sprednje 21 do 23, zadnje 22—25 Din; telecina, sprednja, 25—28, zadnja 27—30 Din; svinjsko meso 36, špeh surov 33.50, masl 35—37, prekajeno meso 40—45, prekajen špeh 40—45 Din. — Kokoši 20—35, piščanci 25—70, race 30—40, pilane gosi 125—200, nepilane gosi 50—85, purani 135—175, purice 60—125 Din. — Pesa 2.50—3, čebula 2—3, česen 10 do 12, zelen grah 3—7.50, hren 15—20, kumare 3—5, zelje 1.50—2.50, kislo zelje 5—6, krompir 1.15—1.50, kolerabe 1.50—3.50, korenje 1.50 do 7.50, por 4 do 5, kislata repa 3—4, paradižniki 1—3, špinata 4—7.50, glavna solata 1 do 2.50, endivija 0.50—1.50 Din kilogram. Mleko 3.50—4 Din liter, svež sir 7.50 do 10, suh sir 15—17, ovčji sir 30—35, surovo maslo 40—70 Din kilogram. — Jajca 1.50—2 Din komad. — Jabolka 2.50 do 8, hruške 3—10, slive 2.50—3, orehi 15—18 Din kilogram.

Žitni trg. Na novosadski produktivni borzi so nolirale žilo sledeče cene: pšenica 350—355 Din, ječmen 260 do 262.50 Din, koruza 235 Din, pšenična moka št. 0 565—570 Din, št. 6 380 Din. Tendenca nespremenjena. Za koruzo čvrsta.

Dobava, prodaja.

Dobava mesa. Dne 11. oktobra t. l. se se bodo sklenile pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani in pri komandi mesta v Ptuj, dne 12. oktobra t. l. pri komandah vojnega okruha v Mariboru in v Celju, dne 13. oktobra t. l. pri komandah mesta v Dolenjem Dravogradu in v Slovenski Bistrici direktne pogodbe za dobavo mesa za posamezne garnizije od dneva sklenjene pogodbe do konca decembra 1923.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

BERSON je in ostane najboljša vrsta. Varuje čevlje, je najcenejši in trpežnejši od kože. — Zahtevajte od Vašega čevljarja, da Vam pri-trdi Berson gumijeve pete in gumijeve podplate!

Izšla je BLASNIKOVA Velika Pratika

za prestopno leto 1924, ki ima 366 dni.

»Velika Pratika« je najstarejša pratika, udomačena v vseh slovenskih hišah in rodbinah.

Gg. trgovcem, ki prevzamejo en gros prodajo, so na razpolago prodajni prospekti, katere jim pošlje

Tiskarna J. Blasnika nasledniki v Ljubljani, Breg št. 12

na njih zahtevo takoj in brezplačno. Pri večjem odjemu znaten popust.

Priporočamo:

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji v vseh opremah Gritzner, Kaiser, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, islotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme. Na veliko in malo!

TEODOR KORN

LIUBLJANA

POLJANSKA CESTA ŠT. 3.

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacije vodovodov.

Naprava strelododov. — Kopališke in klosetne naprave.

Izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti, kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

Najcenejša manufaktura

pri

I. Trpin, Maribor.

Glavni trg št. 17

Pristopajte kot član k društvu

TRGOVSKA AKADEMIJA!

TISKARNA MERKUR

Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, pravila, koledarje, posetnice

TRGOVSKO-INDUSTRIJSKA DELNIŠKA DRUŽINA

Ljubljana

Tiska trgovske in uradne tiskovine, pisemske kuverte in druge tiskovine

Simon Gregorčičeva ulica št. 13. — Telefon 552.

Industriji oglašajte v „Trgovskem listu“!

Ivan Jelačin

Ljubljana

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe
Zaloga sveže pražene kave mletih dišav in rudninske vode

Točna in solidna posrežba!

Zahtevajte cenik!

Ljubljanska kreditna banka

Delniška glavnica:
Din 25,000.000

Skupne rezerve:
nad Din 20,000.000

Centrala: Ljubljana, Dunajska cesta

Podružnice:

Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst

Brzojavni naslov:
Banka Ljubljana

Telefon št. 261, 413,
502, 503 in 504

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Vljudno naznanjam, da se je moja tvrdka

J. MAČEK

največja zaloga oblek za gospode in otroke
preselila

na Aleksandrovi cesti iz hiše št. 3 v hišo št. 12 (poslopje Pokojninskega zavoda)

in se priporočam cenjenim odjemalcem in slavnemu občinstvu za nadaljno naklonjenost z zatrdilom najsolidnejše postrežbe.

**Naznanilo
o preselitvi**

